

Notre Dame, 1925.

Olaj, vászon, 60x73 cm

Jelezve jobbra lent: Perlrott Csaba

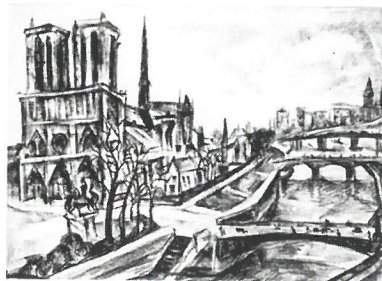
Kiállítás:

- Perlrott Csaba Vilmos festőművész kiállítása, Kecskemét, Katona József Múzeum, 1972.

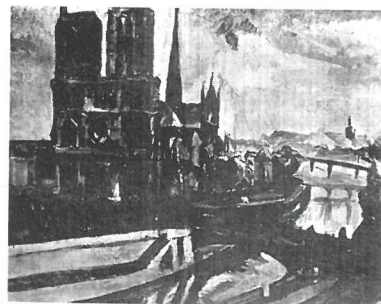
Provenienca:

- kecskeméti magángyűjtemény

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft

Perlrott Csaba-Vilmos: Párizsi részlet, 1925.
Ceruza, papír, 180x250 mm, MNG

Perlrott Csaba-Vilmos: A párizsi Notre Dame, 1926.
Olaj, vászon

Perlrott és Párizs

Perlrott Csaba Vilmos mozgalmas, eseményekben gazdag életének hűséges tanúja és megbízható krónikása, Gráber Margit festőművész így jegyezte föl a pálya fordulását: „1924-ben hazatértünk. Műtermet béreltünk az Andrássy úton. Dolgozni kezdtünk, innen utaztunk nyáron Nagybányára, télen Párizsba”. Perlrott művészetének vegyérték-rendszerében elementáris lekötöttséget jelent e dualisztikus városhoz, szellemi közeghez, festői tradícióhoz való ragaszkodás: „Az *Hotel Notre Dame*-ban vettünk ki szobát, szemben a templommal, ami férjem kedvenc festői témája volt” (Gráber 1991.12.,14.).

Perlrott festői témái között a kiemelkedő városképi jelentőségű templomok már korábban is meghatározó elemként, kompozíciók vertikális szervezőiként kaptak főszerepet (a nagybányai református, majd a kecskeméti piarista és a Barátok temploma). Perlrott „kedvenc festői témájára”, a Notre Dame-motívumra párizsi tartózkodásainak már az első felében rátalálhatott (*Párizsi templom*. In: Nyolcadik csoportkiállítás, Ernst Múzeum, Bp. 1919. 94.), de fundamentális jelentőségűvé, meghatározó fontosságúvá az 1920-as évek közepétől válhatott, akkortól viszont jó két évtizednyi (1925-1944) alkotói idejére kiterjedve. (Notre Dame képek kiállításokon: 1925. XXXIV. csoportkiállítás, Ernst Múzeum, 1926. Műcsarnok, 1935. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás, Műcsarnok, 1937. Gyűjteményes kiállítás, Tamás Galéria, 1944. Műcsarnok stb.). Perlrott a motívum kezeléséről így nyilatkozott Kassáknak: „nem valami látottnak a lejegyzését, hanem a motívum lényegét szerettem volna adni a képben” (Kassák 1942. 147.).

A Notre Dame

A korabeli kritika „*Notre Dame motívumról*” beszél, amelynek „számtalan változata bizonyítja, milyen szívós törekvéssel igyekszik a maga nyelvére átírni egy és ugyanazt a naturális témát” (Rózsa 1938. 146.). Perlrott négy éves munkásságát összefoglaló Tamás Galériabeli kiállításán „a Notre Dame dominál, fénynek és színeknek más-más változatában s más-más kompozíciókban. Még a csendeletek is a Szajnával s a Notre Dame-mal vannak egybekonstruálva. Még a művész önarcképe is együtt van a Notre Dame-mal. Ez az ő külön Notre Dame-ja. Ez az ő álomkastélya Párizsban” (Szomoró 1937.).

Perlrott a Notre Dame-képei sorozatát 1925-ben kezdhetette (ha korábban talált is rá a motívumra) az Alexander Bernátnak dedikált ceruzarajzzal, amelyen a szállodája ablakából föltáruul páratlan látványt teljes részletezettségében, formailag és motivikailag hűségesen, pontos környezettanulmányként írja le (*Párizsi részlet*, 1925, ceruza, papír, 180x250 mm, MNG, leltári szám: F.5773).

Képünk a Notre Dame-sorozatnak a legelején keletkezhetett, föltehetően a rajz után, valószínűleg még 1925-ben. Ezt látszik erősíteni az élményi közvetlenségen túl az előtérben lévő fa motívumának azonossága (későbbi, átírtabb képeiről ezt elhagyja Perlrott) és a színeknek, formáknak enyhén kubisztikus, az ő 1910-es évekbeli festői praxisára utaló jellegzetessége. A kép előzménye az 1926-ban készült párdarabjának, melyen az előtérben nincs fa és kompozícionálisan rokonságot mutat Matisse-nak, Perlrott tanítómesterének *A párizsi Notre Dame*, 1914. című, két változatban fennmaradt művével.

Perlrott az 1925-ös sorkezdő Notre Dame opuszának élményi közvetlenségében „szerencsésen érezteti a föld, a házak, a fák és felhők jelenségalmazában a súly, a tömeg és térbeli elhelyezkedés logikus rendjét” (Kállai 1990. 72.), mindazzal egyetemben, amit festőnk a Salon des Indépendants kiállításáról úgy jegyzett föl, hogy azt saját akkori munkájára is jellemzőnek vélhetjük: „a művészet csendesebb, elmélyedőbb, stylusra, őszinteségre és ízlésre törekvés tendenciáját mutatja” (Perlrott 1925. 35.).

